

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим

Слідчий відділ

(з дислокацією у м. Київ)

вул. Поправки Юрія, 14 А, м. Київ, 02094, тел. (044) 292-81-48
www.ssu.gov.ua, e-mail: gu_ark@ssu.gov.ua, Код ЄДРПОУ 44277296

№ _____

На № _____

від _____

П О В І Д О М Л Е Н Н Я

про підозру

м. Київ

Старший слідчий в ОВС 1 відділення слідчого відділу (з дислокацією у м. Київ) Головного управління Служби безпеки України в Автономній Республіці Крим Слободянюк Олександр Сергійович, розглянувши матеріали кримінального провадження № 42022010000000113 від 20.09.2022 за ознаками вчинення кримінальних правопорушень, передбачених ч. 3 ст. 436-2, ч. 1 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 2, 36, 40, 42, 276, 278 КПК України, –

П О В І Д О М И В:

Д'яченка Олександра Георгійовича,
22.12.1961 р.н., громадянина України,
уродженця м. Сімферополь, Автономна
Республіка Крим, Україна, РНОКПП
2263612515, паспорт громадянина
України серії ЕС 911989, останнє відоме
місце реєстрації та проживання:
Україна, Автономна Республіка Крим,
м. Сімферополь, с. Сонячне,
вул. Центральна, буд. 3, кв. 3,

про те, що він підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених:

- ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, що полягає у порушенні законів та звичаїв війни, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненого за попередньою змовою групою осіб;

- ч. 2 ст. 28, ч. 3 ст. 436-2 КК України, у виправдовуванні, запереченні збройної агресії Російської Федерації проти України, а також глорифікації осіб, які здійснюють збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році, з використанням засобів масової інформації, вчиненого за попередньою змовою групою осіб.

**Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Д'яченко О.Г.**

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації (далі – РФ) проти України та окупацією частини території України.

Так, у період з кінця лютого по початок березня 2014 року Російською Федерацією (далі – РФ) здійснено незаконне перекидання на територію Кримського півострова особового складу та військової техніки регулярних підрозділів, зокрема сил спеціальних операцій. Поряд із цим було задіяно військовий контингент Чорноморського флоту РФ, який перебував у Криму на підставі Угоди між Україною та РФ «Про статус та умови перебування ЧФ РФ на території України» від 1999 року, із порушенням умов зазначеного договору. Вищевказані збройні формування, а також підконтрольні РФ з числа добровольців «загони самооборони», забезпечили силове захоплення адміністративних будівель органів державної влади та місцевого самоврядування, зокрема Верховної ради та Ради міністрів АР Крим, а також блокування об'єктів Збройних Сил України. Зазначені протиправні дії створили умови для примусової організації та проведення на території півострова незаконного «референдуму» щодо статусу Криму та м. Севастополя.

Наведені обставини публічно підтвердили найвищі керівники Російської Федерації, включно з її президентом – Путіним В.В.

Внаслідок вказаних насильницьких агресивних дій РФ, Україна з кінця лютого 2014 року втратила ефективний контроль над територією Автономної Республіки Крим та м. Севастополь, у зв'язку з її окупацією ЗС РФ.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII із змінами і доповненнями, тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (далі – тимчасово окупована територія) є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Тимчасова окупація Російською Федерацією територій України незалежно від її тривалості є незаконною і не створює для Російської Федерації жодних територіальних прав. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20.02.2014.

Генеральна Асамблея ООН своєю Резолюцією 71/205 від 19.12.2016 «Положення в області прав людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі (Україна)», засудила тимчасову окупацію Російською Федерацією частини території України – Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

Крім того, Резолюціями Генеральної Асамблеї ООН 72/190 від 19.12.2017 «Положення в області прав людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі (Україна)» та 73/194 від 17.12.2018 Генеральна Асамблея вчергове засудила нинішню тимчасову окупацію Російською Федерацією частини території України - Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24.02.2022 президент РФ оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у

здійсненні повномасштабного вторгнення Збройних Сил Російської Федерації, інших збройних формувань РФ та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією РФ проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права) на території України.

Відповідно до ст. 2, спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Згідно зі ст. 4 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 (далі - Конвенція) особами, що перебувають під захистом цієї Конвенції, є ті, хто в будь-який момент та за будь-яких обставин опиняються, у разі конфлікту чи окупації, під владою сторони конфлікту або окупаційної держави, громадянами яких вони не є.

Статтею 51 Конвенції передбачено, що окупаційна держава не може примушувати осіб, що перебувають під захистом, служити в її збройних чи допоміжних силах. Забороняється будь-який тиск чи пропаганда, спрямовані на забезпечення добровільного вступу на військову службу.

Відповідно до ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у ст. 146 Конвенції, становлять порушення, що охоплюють дії, здійснені проти осіб, які перебувають під захистом цієї Конвенції, зокрема: примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави.

Разом з цим, згідно зі ст. 45 IV Конвенції про закони і звичаї війни 1907 року заборонено примушувати жителів окупованої території присягати на вірність державі-супротивнику.

Також, згідно зі ст. 77 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року (далі – ДП I) сторони, що перебувають у конфлікті, вживають усіх практично можливих заходів для того, щоб діти, які не досягли п'ятнадцятирічного віку, не брали безпосередньої участі у воєнних діях, і, зокрема, сторони утримуються від вербування їх у свої збройні сили.

При цьому, Конвенція і ДП I є обов'язковими для виконання як на території Російської Федерації, так і на тимчасово окупованій РФ частині території України, над якою вона здійснює ефективний контроль, оскільки вони були ратифіковані рішеннями компетентних органів влади Союзу Радянських Соціалістичних Республік, правонаступником якого є Російська Федерація, а саме: Указом Президії Верховної Ради СРСР від 17.04.1954 та Постановою Верховної Ради СРСР від 04.08.1989 відповідно.

Відповідно до ст. 8(2)(b)(xxvi) Римського Статуту Міжнародного Кримінального Суду від 17.07.1998 набір або вербування дітей віком до п'ятнадцяти років до складу національних збройних сил або використання їх для активної участі в бойових діях є серйозним порушенням законів і звичаїв, що застосовуються в міжнародних збройних конфліктах у встановлених рамках міжнародного права.

У порушення зазначених норм міжнародного гуманітарного права, з метою забезпечення успішності призовних кампаній і добровільного вступу в її армію, держава-окупант РФ створює та реалізує комплексні програми так званого «військово-патріотичного виховання», які полягають у запровадженні російських освітніх стандартів на тимчасово окупованих територіях, що передбачають формування «патріотизму», позитивного образу військовослужбовців та армії ЗС РФ та готовності захищати «вітчизну», що фактично призводить до мілітаризації свідомості молоді з метою поповнення збройних сил РФ за рахунок цивільного населення окупованих територій, яке у розумінні ст. 50 ДП I перебуває під захистом міжнародного гуманітарного права.

Основні форми й методи роботи організацій, об'єднань та рухів, які реалізують вищевказані програми, спрямовані на формування позитивної мотивації у молодих людей до проходження військової служби та підготовки молоді до служби в ЗС РФ, а також підвищення в суспільстві авторитету та престижу військової служби окупаційної держави.

14.12.2022 так званою «Державною Радою Республіки Крим» прийнято Закон Республіки Крим №377 «Про патріотичне виховання громадян в Республіці Крим» (далі – Закон), яким створено правову основу для забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері патріотичного виховання громадян Російської Федерації та визначення основних цілей, завдань і напрямків патріотичного виховання громадян, які проживають на території Республіки Крим, а також визначення повноважень органів державної влади Республіки Крим у сфері патріотичного виховання громадян.

Відповідно до ч. 1 ст. 2 Закону основною його ціллю є патріотичне виховання громадян, яке здійснюється з метою формування у громадян патріотичних цінностей, розвитку у них високої соціальної активності, громадянської відповідальності, здатності проявити себе у зміцненні та захисті держави, забезпеченні її життєво важливих інтересів і сталого розвитку.

Водночас, ч. 2 ст. 2 Закону визначено, що основними завданнями патріотичного виховання громадян серед іншого є:

- формування системи виховання, що забезпечує виховання у дітей та молоді міцних основ патріотичної свідомості, почуття вірності обов'язку щодо захисту своєї Батьківщини, чесного виконання громадянського, професійного та військового обов'язку, службових обов'язків;

- зміцнення престижу служби в Збройних Силах Російської Федерації, інших військах, військових (спеціальних) формуваннях і органах, що здійснюють функції із забезпечення оборони і безпеки держави, в органах внутрішніх справ та інших правоохоронних органах, підрозділах цивільної оборони та ліквідації надзвичайних ситуацій;

- створення умов для активного залучення громадян до заходів історико-патріотичного, героїко-патріотичного та громадсько-патріотичного спрямування;

- створення умов для посилення патріотичної спрямованості в роботі засобів масової інформації при висвітленні подій і явищ суспільного життя, запобігання маніпулюванню інформацією, пропаганди зразків масової культури, заснованих на культурі жорстокості і насильства, приниження людської гідності, спотворення і фальсифікації історії Вітчизни;

- створення умов для розвитку пошукових об'єднань і загонів, козацького та кадетського рухів, а також сприяння діяльності громадських об'єднань, клубів, центрів та інших організацій патріотичного спрямування;

- створення механізму, що забезпечує оволодіння громадянами військовими знаннями, знаннями та навичками в галузі захисту від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру та їх ліквідації.

Так, громадянин України Д'яченко О.Г., перебуваючи на тимчасово окупованій території м. Сімферополь Автономної Республіки Крим, достовірно знаючи про тимчасову окупацію з боку РФ території Кримського півострова, діючи в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку з ним, з метою вчинення умисних дій, спрямованих на здійснення пропаганди серед осіб, які перебувають під захистом міжнародного гуманітарного права, у тому числі серед дітей, а також здійснення інформаційної діяльності, спрямованої на виправдовування, заперечення збройної агресії РФ проти України, а також глорифікації її учасників, вирішив створити ряд військово-патріотичних організацій.

З цією метою, 20.10.2014 Д'яченко О.Г. зареєстрував відповідно до російського законодавства організацію – «Регіональна громадська організація «Союз прикордонників Криму» (далі – РГО «СПК») юридична адреса: ТОТ АР Крим, м. Сімферополь вул. Федька, буд. 16, та обійняв посаду голови правління.

Відповідно до статуту РГО «СПК» основною метою діяльності організації серед іншого є пропаганда героїчних традицій прикордонників, військово-патріотичне виховання молоді, висвітлення в засобах масової інформації життя членів Організації, діяльності самої Організації.

Надалі, у невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше 16.12.2017 Д'яченко О.Г. обійняв посаду директора «Військово-патріотичний клубу «Варяг» та підписав його Положення.

Згідно з п.1.1. положення «Військово-патріотичний клуб «Варяг» Кримської Республіканської організації загальноросійської громадської організації «Загальноросійське товариство рятування на водах» створено з метою виконання доручення Президента РФ від 22.02.2012 № Пр. – 447, реалізації «Концепції федеральної системи підготовки громадян РФ до військової служби на період до 2020 року», розпорядження правління РФ від

03.02.2010 № 134-р «в цілях патріотичного (військово-патріотичного) виховання, якісного покращення підготовки громадян РФ до служби в збройних силах», формування у молоді морально-психологічної та фізичної готовності до військової служби, виконання конституційного обов'язку в рядах збройних сил РФ та інших збройних формуваннях РФ.

Надалі, задля отримання додаткового фінансування у формі субсидій та грантів і залучення більшої кількості дітей і підлітків до пропагандистських заходів, спрямованих на забезпечення добровільного вступу на військову службу до Збройних Сил РФ, не пізніше 20.06.2020, Д'яченко О.Г. разом з іншими засновниками, діючи на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, розробив та підписав «Установчий договір» й «Статут «Центру морської підготовки «Варяг» (далі – Статут), зареєструвавши його 19.11.2020 у відповідності до норм російського законодавства та отримавши обліковий № 9114050337, основний державний реєстраційний номер 1209100015772.

Згодом – 19.11.2020 радою правління «Центру морської підготовки «Варяг» Д'яченка О.Г. обрано головою правління.

Відповідно пункту 1.3. Установчого договору «Центру морської підготовки «Варяг» основними цілями і завданнями цього центру є виконання спільних програм, фінансування та матеріально-технічне забезпечення статутних цілей і завдань учасників цього договору щодо роботи з підлітками, молоддю в галузі соціального захисту населення, у тому числі на водних об'єктах, підготовка підростаючого покоління за військовими спеціальностями для несення строкової та контрактної служби в лавах збройних сил РФ (ФСБ, ВМФ, ПС та ін.), залучення до суспільно-виховної роботи членів громадських військових ветеранських та молодіжних (військово-патріотичних) організацій, військовослужбовців звільнених у запас, військових підрозділів, громадян.

Водночас, пунктом 2.3 «Статуту» передбачено, що для досягнення поставлених цілей задачею «Центру морської підготовки «Варяг» серед іншого є початкова підготовка підростаючого покоління з морських спеціальностей з метою несення строкової і контрактної служби в лавах збройних (військово-морських) силах РФ (ФСБ, ВМС, ПС та ін.), розвиток напрямків, пов'язаних з цією діяльністю.

Д'яченка О.Г., як голову правління «Центру морської підготовки «Варяг» на підставі розділу 4 Статуту наділено наступними повноваженнями:

- діяти без довіреності від імені «Центру морської підготовки «Варяг», представляти його у всіх установах, організаціях і підприємствах, як на території РФ так і за кордоном;
- здійснювати безпосередній контроль за діяльністю «Центру морської підготовки «Варяг» та його адміністративно-управлінського персоналу;
- призначати, приймати на роботу та звільняти генерального директора «Центру морської підготовки «Варяг»;
- відповідати перед Правлінням за роботу генерального директора «Центру морської підготовки «Варяг» та адміністративно-управлінського персоналу;
- затверджувати положення про відокремлені підрозділи та створювати відокремлені підрозділи;
- відкривати та закривати рахунки в банках, спеціальні та субрахунки;

- надавати згоду на фінансування платіжних документів по фінансово-господарській діяльності «Центру морської підготовки «Варяг»;
- здійснювати затвердження (візування) всіх договірних і фінансових документів, партнерських зобов'язань;

У подальшому, не пізніше листопада 2022 року, Д'яченко О.Г. з метою реалізації свого злочинного наміру та розширення своєї діяльності, спрямованої на заходи з військово-патріотичного виховання та пропаганди служби в ЗС РФ, вступив у попередню змову з Гороховою Д.В. (не пізніше 31.10.2022 – старший інструктор «Військово-патріотичний клуб «Варяг», не пізніше 23.10.2023 – заступник генерального директора «Центру морської підготовки «Варягу», не пізніше 26.03.2024 – керівник «Військово-патріотичний клуб «Варяг»), Графом В.Є. (з 11.03.2021 – генеральний директор «Центру морської підготовки «Варягу») та іншими невстановленими особами, залучивши їх до вказаної діяльності.

У подальшому, 15.03.2023 у межах конкурсу, організованого «Фондом президентских грантов РФ», Д'яченко О.Г. від імені «Центру морської підготовки «Варяг» подано проект «Навчально-тренувального комплексу Морської та Початкової військової підготовки «Захисник Вітчизни»».

Основною ціллю проекту визначено підвищення обороноздатності Російської Федерації шляхом проведення допризовної, початкової військової підготовки для підлітків та допризовної молоді.

Вказаний проект визнано переможцем та виділено фінансування у розмірі 998 560 тис. рублів та 3 440 280 млн. рублів на реалізацію заходів військово-патріотичного спрямування.

На виконання вказаного проекту, згідно з оприлюдненим звітом, «Центром морської підготовки «Варяг» отримано у безоплатне користування земельну ділянку в м. Сімферополь для облаштування військово-спортивного містечка «Захисник Вітчизни», призначеного для школярів. Крім цього:

- у період з 04.09.2023 по 20.10.2023 проведено 14 занять з початкової військової підготовки для школярів та допризовної молоді в кількості не менше 750 слухачів, за результатами яких проведено «ідеологічну підготовку, інформаційно-роз'яснювальну роботу, патріотичне виховання та адекватну соціально-політичну оцінку подій, що відбуваються», учасників проекту навчено поведженню зі стрілецькою зброєю, вивчено тактико-технічні характеристики основних засобів ведення бою;

- у період з 20.10.2023 по 06.03.2024 проведено 64 заходи з початкової військової підготовки для школярів та допризовної молоді у кількості не менше 2506 учасників проекту (віком від 12 років), яких навчено поведженню зі стрілецькою зброєю, отримано практичну підготовку у плавальному басейні, забезпечено участь в акції пам'яті та історії Великої Вітчизняної війни;

- у період з 12.09.2023 по 29.03.2024 під час дії програми «Захисник Вітчизни» для курсантів і вихованців Автономної некомерційної організації Республіки Крим «Центр морської підготовки «Варяг», вихованців військово-патріотичного клубу «Варяг» («Регіональна громадська організація «Союз прикордонників Криму»), вихованців військово-патріотичного клубу «Грифон» (Громадська організація ветеранів ГРУ), членів військово-патріотичного клубу «Батальйон Форпост» (ВВПОД «Юнармія»), ряду дитячих і підліткових

військово-спортивних клубів проведено 112 регулярних занять з рятувальної та легкопідводної справи;

- у період з 19.03.2024 по 30.04.2024 збудовано та обладнано навчально-тренувальний комплекс «Захисник Вітчизни» для проведення занять з підлітками з початкової військової підготовки.

У свою чергу Гороховою Д.В. та Графом В.Є. на виконання спільного злочинного умислу, спрямованого на здійснення пропаганди служби в ЗС РФ серед дітей та з метою популяризації вступу до «Центру морської підготовки «Варяг», військово-патріотичного клубу «Варяг», «Регіональної громадської організації «Союз Прикордонників Криму» забезпечено адміністрування та наповнення офіційних сторінок в соціальних мережах, організовано та проведено на місцевому рівні навчання, масові заходи, акції, тактичні навчання, військові ігри, змагання за участі дітей – членів клубів «Центру морської підготовки «Варяг», «Союзу прикордонників Криму», спрямовані на популяризацію військової справи та розвиток навичок володіння зброєю.

Крім того, Д'яченко О.Г. спільно з Гороховою Д.В. та Графом В.Є., діючи за попередньою змовою групою осіб, організував та взяв участь у проведенні масових заходів за участю членів «Центру морської підготовки «Варяг», військово-патріотичного клубу «Варяг» та «Регіональної громадської організації «Союз Прикордонників Криму». Зокрема, забезпечив взаємодію з військовослужбовцями ЗС РФ, ветеранами прикордонних військ, учасниками бойових дій та так званої «СВО». У межах реалізації програми «Встанемо» організації «Союз прикордонників Криму», за фінансової підтримки Фонду президентських грантів РФ, у навчальних закладах м. Сімферополь організував проведення пропагандистських заходів — «уроки мужності», у тому числі заходу під назвою «Жива пам'ять» з нагоди 35-ї річниці виведення радянських військ з Афганістану.

Водночас, Д'яченко О.Г., який усвідомлював існування міжнародного збройного конфлікту, діючи за попередньою змовою групою осіб з Гороховою Д.В. та Графом В.Є., взяв участь у зйомках низки відеосюжетів з метою здійснення пропаганди, спрямованої на забезпечення добровільного вступу на військову службу до Збройних Сил РФ, армії РФ серед дітей та підлітків.

Зокрема, реалізуючи спільний злочинний намір, Д'яченко О.Г., діючи за попередньою змовою групою осіб з Гороховою Д.В., у невстановлений досудовим розслідуванням час, у м. Сімферополі тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, взяв участь у зйомці передачі молодіжного медіа-холдингу «Молодіжна Республіка Крим «МРК24.РФ» під назвою «Розмова з громадським діячем». Відеозапис вказаної програми не пізніше 31.10.2022 оприлюднено на офіційній сторінці видання «Молодіжна Республіка Крим «МРК24.РФ» на платформі соціальної мережі «Вконтакте» за посиланням https://vk.com/mrk24rf?from=search&w=wall-64526366_17658.

У зазначеному виступі визначено та позитивно охарактеризовано основний напрям діяльності військово-патріотичного клубу "Варяг" – допризовну підготовку молоді, а також головну мету – виховання і підготовку кваліфікованих кадрів з військово-морської підготовки для служби у Збройних силах Російської Федерації.

Також схвально оцінено масштабність і розгалуженість роботи організації та результати її діяльності. Д'яченко О.Г. відзначив випускників ВПК «Варяг», які пов'язали життя з військовими освітніми закладами, пройшли строкову службу у ЗС РФ, брали участь у бойових діях та працюють у поліції чи прокуратурі:

«...у нас Нахимовском училище, уже три человека наших служат. То есть один на пятом курсе и двое на первом курсе.....Ну, скажем так, когда мы в 2017 году начинали, открылись, только первая группа у нас была девять человек, всего лишь девять ребят. На сегодняшний день они уже половина из них отслужили. Никита учится на пятом курсе. Нахимовское. Вот Володя уже вернулся из Сирии, он служил на корабле. Вот. Ну, кто-то отслужил срочную службу, кто-то сейчас уже работает в прокуратуре, в милиции. То есть такие выходцы».

Продовжуючи реалізацію спільного злочинного наміру, Д'яченко О.Г., діючи за попередньою змовою групою осіб з Гороховою Д.В., у невстановлений досудовим розслідуванням час, взяв участь у пропагандистському заході «Урок мужності», проведеному у Сімферопольській загальноосвітній школі № 30 за адресою: Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, вул. Київська, 116А. Під час виступу Д'яченко О.Г. зазначено, що в РГО «Союз прикордонників Криму» створено військово-патріотичний клуб «Варяг», який є клубом *військової* підготовки, переважно морської.

Відеозапис зазначеного заходу не пізніше 18.11.2022 оприлюднено на офіційній сторінці видання «Молодіжна Республіка Крим «МРК24.РФ» у соціальній мережі «Вконтакте» за посиланням https://vk.com/mrk24rf?from=search&w=wall-64526366_18189.

Надалі, реалізуючи спільний злочинний намір, Д'яченко О.Г., діючи за попередньою змовою групою осіб з Графом В.Є., у невстановлений досудовим розслідуванням час, у м. Сімферополь тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, у приміщенні студії російського пропагандистського ресурсу «РІА Новини Крим» за адресою: вул. Сергєєва-Ценського, 1, взяв участь у прес-конференції під назвою «Захисник Вітчизни». Відеозапис вказаного заходу 06.03.2024 оприлюднено на офіційному веб-ресурсі «РІА Новини Крим» за посиланням: <https://crimea.ria.ru/20240306/zaschitnik-otechestva-morskaya-i-voennaya-podgotovka-molodezhi-kryma-1135417342.html>.

У зазначеному виступі Д'яченко О.Г. надав високу оцінку особистого внеску у розвиток організацій «Союз прикордонників Криму», «Центру морської підготовки «Варяг» та ефективності управління ними. Зокрема, відзначено результативність військово-патріотичного виховання молоді та позиціонування навчальних програм як опанування «воєнного мистецтва». Окремий акцент зроблено на досягненнях організації, серед яких — отримання президентських грантів для розбудови «унікального військово-спортивного містечка» з підготовки за військово-обліковими спеціальностями:

«Я представляю нашу организацию – это региональная общественная организация «Союз пограничников Крыма». При нашей организации создана организация «Центр морской подготовки «Варяг». В силу своей специфики как моряк-пограничник, мой профиль – это конечно, морская подготовка. И с учетом того, что в нашей организации в «Центре морской подготовки»

занимаються діти, школьники вікста от 14 до 18 лет. Мы учим детей именно военному искусству, начальному военному искусству и занимаемся с ними постоянно несколько лет подряд. Поэтому благодаря поддержке «Фонда президентских грантов» у нас был получен грант, выигран проект «Защитник Отечества» на создание, строительство военно-спортивного городка, полигона в городе Симферополь. **Я вам хочу сказать, что именно по подобному профилю на сегодняшний день это единственный проект в Российской Федерации, который затрагивает столько профильных направлений военно-учетных специальностей».**

У подальшому, продовжуючи реалізацію спільного злочинного наміру, Д'яченко О.Г., діючи за попередньою змовою з Гороховою Д.В., у невстановлений досудовим розслідуванням час, у студії регіонального телеканалу «Крим24» за адресою: м. Сімферополь, вул. Студентська, буд. 14, взяв участь у зйомці телепередачі під назвою «#Головне. Єдині в країні!». Відеозапис вказаної програми 26.03.2024 оприлюднено на офіційній сторінці «Крим24: Новини Криму і Севастополя» на платформі російської соціальної мережі «Вконтакте» за посиланням https://vk.com/crimea24tv?w=wall-116028735_240672, а також на офіційному веб-сайті телеканалу «Крим 24» за посиланням <https://crimea24tv.ru/content/v-simferopole-k-koncu-marta-poyavitsya-s/>.

Під час вказаного виступу Д'яченко О.Г. надав виключно позитивну оцінку випускникам військово-патріотичного клубу «Варяг», які навчаються у військових закладах, проходять строкову службу або беруть безпосередню участь у бойових діях у складі збройних сил РФ. Окрім того, наголосив на необхідності запровадження обов'язкової початкової військової підготовки в закладах загальної середньої освіти та схвалив залучення учасників так званої «спеціальної військової операції» до допризовної підготовки дітей. Такими діями Д'яченко О.Г. цілеспрямовано сформував позитивний образ військовослужбовця країни-агресора, популяризував службу в її лавах та здійснив пропаганду вступу до збройних сил РФ.

Таким чином, внаслідок спільних протиправних дій Д'яченком О.Г., Гороховою Д.В. та Графом В.Є. здійснено заходи, спрямовані на популяризацію військової справи, пропаганди, вербування дітей та підлітків до військово-патріотичного клубу «Варяг». Діяльність вказаної організації фактично є інструментом підготовки до подальшої служби в збройних силах держави-окупанта (РФ), що нав'язує неповнолітнім хибне уявлення про необхідність захисту «вітчизни» від нібито ворожих до росіян та мешканців Криму «українців- фашистів».

У результаті злочинних дій вказаної групи, спрямованих на єдину та фактично основну мету їх діяльності - мілітаризацію українських дітей та залучення їх до військової служби на стороні ЗС РФ, у тому числі для проведення так званої «спеціальної військової операції», частина з цих дітей, досягнувши повноліття, добровільно вступала до лав ЗС РФ та брала участь в агресивній війні проти України.

Так, у невстановлений досудовим розслідуванням час, проте не пізніше 31.10.2022, перебуваючи під впливом пропаганди, щонайменше четверо випускників військово-патріотичного клубу «Варяг» пройшли військову службу

у збройних силах держави-агресора — як у статусі курсантів «Чорноморського вищого військово-морського училища імені П.С. Нахімова», так і у складі підрозділів Чорноморського флоту та інших формувань збройних сил рф. Крім того, зафіксовано факти подальшого працевлаштування вихованців клубу в окупаційних правоохоронних органах та прокуратури.

Враховуючи викладене, Д'яченко О.Г., діючи умисно, за попередньою змовою групою осіб з Гороховою Д.В. та Графом В.Є., в умовах міжнародного збройного конфлікту та у зв'язку із ним, здійснював на тимчасово окупованій території Кримського півострову пропаганду, спрямовану на забезпечення добровільного вступу осіб, що перебувають під захистом міжнародного гуманітарного права, на військову службу в збройних силах окупаційної держави, а також вербування дітей, які не досягли п'ятнадцятирічного віку, до складу національних збройних сил ворожої держави, чим порушив вимоги ст. 51 Конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949, ст. 77 Додаткового протоколу I.

Таким чином, Д'яченко Олександр Георгійович, 22.12.1961 р.н., підозрюється у порушенні законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчиненому за попередньою змовою групою осіб, тобто у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України (у редакції ст. 438 КК України на час вчинення кримінального правопорушення).

Крім того, у Д'яченка О.Г. та Горохової Д.В., які діяли за попередньою змовою групою осіб, у невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше 18.11.2022 виник умисел на вчинення кримінального правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку з використанням засобів масової інформації.

Так, Д'яченко О.Г., діючи за попередньою змовою групою осіб з Гороховою Д.В., у невстановлений досудовим розслідуванням час взяв участь у пропагандистському заході «Урок мужності», проведеному в Сімферопольській загальноосвітній школі № 30 за адресою: Автономна Республіки Крим, м. Сімферополь, вул. Київська, 116А.

Відеозапис зазначеного заходу не пізніше 18.11.2022 оприлюднено на офіційній сторінці видання «Молодіжна Республіка Крим «МРК24.РФ» у соціальній мережі «Вконтакте» за посиланням https://vk.com/mrk24rf?from=search&w=wall-64526366_18189, внаслідок чого публікація із цим відеозаписом стала доступною для ознайомлення необмеженому колу користувачів.

В оприлюдненому виступі Д'яченко О.Г. здійснив нав'язування школярам під час «Уроку мужності» викривленого сприйняття збройної агресії рф проти України. Мовець, використовуючи маніпулятивні твердження про нібито «справжній стан речей», трансливав ключові пропагандистські наративи держави-агресора щодо захисту нею росіян та жителів Криму від «фашистів», які налаштовані «вбивати русских», здійснивши тим самим виправдовування воєнних дій на території України, заперечення збройної агресії та глорифікацію її учасників.

Відповідно до частин першої та другої статті 22 Закону України «Про інформацію» масова інформація – інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб.

Засоби масової інформації - засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації.

Соціальна мережа «Вконтакте» є загальнодоступною та спрощує комунікацію, дозволяючи поширювати інформацію необмеженому колу осіб. Такий спосіб поширення розрахований на масове сприйняття, а оскільки вказаний ресурс функціонує у відкритому інтернет-просторі, розміщена на ньому інформація є доступною для кожного. Отже, ця соціальна мережа є засобом, за допомогою якого дані розповсюджуються серед необмеженого (невизначеного) кола осіб.

Таким чином, Д'яченко Олександр Георгійович, 22.12.1961 р.н., підозрюється у виправдовуванні, запереченні збройної агресії Російської Федерації проти України, а також глорифікації осіб, які здійснюють збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році, з використанням засобів масової інформації, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у кримінальному правопорушенні, передбаченому ч. 2 ст. 28, ч. 3 ст. 436-2 КК України.

Старший слідчий в ОВС 1 відділення
слідчого відділу (з дислокацією у м. Київ)
Головного управління
Служби безпеки України
в Автономній Республіці Крим

Олександр СЛОБОДЯНЮК

«ПОГОДЖЕНО»

Прокурор, який здійснює процесуальне керівництво у кримінальному провадженні – прокурор відділу протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту, прокуратури Автономної Республіки Крим та міста Севастополя

Ольга ПРОГОВА

Підозрюваний _____ (_____)

« _____ » ГОД « _____ » ХВ « _____ » _____ 2026 року

Захисник: _____ (_____)

« _____ » ГОД « _____ » ХВ « _____ » _____ 2026 року

ПАМ'ЯТКА про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідям.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що

охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав.

Пам'ятку отримав(ла):

« ___ » _____ 20 __ року

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали підозрюваного)

Пам'ятку вручив:

Старший слідчий в ОВС 1 відділення

слідчого відділу

(з дислокацією у м. Київ)

Головного управління

Служби безпеки України

в Автономній Республіці Крим

майор юстиції

Олександр СЛОБОДЯНЮК